

AKATALPA

Ocak 2012 - Sayı 145

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Arife KALENDER

Pelin ÖZER

TAŞA SU

kahırları ben beklerim kime ne
arzuhaldir yanıt gelmez sunduğum
hem gam çok na derman
baktım göklere, döndü felek
mavisi az sisleri çoktu

kaya içimizde ağır
yosun tenimizde kuru
bu yol sultana dediler, bu yol derman
derde deva uçtum durdum
gözlerimde mahmur aşkın uykusu

taşa su ver
anımsar belki
bir zamanlar toprak olduğunu

suyu aramaya çıktım
kaçgun dönemlerinde
her kişi ötekini yağmalyordu

ne geceler vardı sarılacak
ne sözcükler şairine dar-ı didâr
her az kendisini çok sanarak
ve durmadan heceleyerek adını
inine kabuğunu bırakan yılan gibi
gündüze kıvrılıyordu

suyu aramaya çıktım
buldum ve taş verdim
taş suyu neylesin
yüzü boşuna ıslak
boşuna yeşillenir yosunu

öteki adım sahra
sordum
ne zaman can verir
ne zaman zehirdir su

sen bir vücut, gündüze yek
geceye çoksun dedi
madem dünya yanlış döner
haksız döner, kan döner
geçer gecenin incesinden yoktur uykusu
taş soğuk, üşür su

ÇÖLE YAKIN OKYANUSUN İÇİNDEN

Muskan avcumda yürüyorum
Aksansız geçiyorum taşsız sınırdan
Ah bana bir masal bir faslı hatıra
Seksek oynayan balıkmışım dünyada

Gökyüzünden bakınca sarı toprağa
Yeryüzü kabuk yanaklarında
Çatlayarak yarılan kaya
Çılgın makam kahkaha

Afrika! Afrika!

Hecelediğim gökyüzü yürüdüğüm okyanus
Dansım dalgaya mırıldım kuma
Çöle yakın okyanusun içinden
Geçiyorum günleri gecenin deliğinden

Gamzede çakıltaşı
Gökkuşağı kalın kaşlarda
İssız okyanus vahası yer yarığı
Sarıya kesmiş alında o derin imla

Afrika! Afrika!

Dilsiz muamma

*Tek söz etmeden
Çılgılık kattın yazıma*

*18 Haziran 2011, İstanbul-Kazablanka uçağı, 28 Temmuz
2011, Gümüşlük Akademisi*

İlknur Aktulan, Necati Albayrak, Suat Kemal Angı, Serap Aslı Araklı, Yako Asdeso, Cihan Baskın, Onur Bayrakçeken, Ünsal Çankaya, Oresay Özgür Doğan, Pınar Doğu, Hasan Efe, Gültekin Emre, Altay Ömer Erdoğan, Mehmet Erikli, Ertuğrul Erkan, Mehmet Girgin, Mehmet Gökyayla, Alper T. İnce, Adil İzci, Arife Kalender, Emin Kaya, Nevzat Konşer, Gizem Okulu, Gürel Ormancı, Pelin Özer, Türker Özşekerli, Ertuğrul Özüaydın, Tamer Sağır, Onur Sakarya, Enver Topaloğlu, Yusuf Turhallı, İhsan Üren, İlayda Vurdum.

Altay Ömer ERDOĞAN

HALK GÜNÜ

halk bugün parçalı bulutlu Olıric,
kurtuluşumuz yer yer sağanak, yer yer don tehlikesi,
inadına göğe bakıp duruyoruz ya her adımda,
adımızla başlayan bir şiir yazılmamış olsun diye,
biz yine de heyecanlı, biz yine de korkağız tüm açıklıkla,
biraz açıklık bulsak kapı ile sokak arasında,
güneş sızdıran balçığın gösterdiği bir harf gibi
gider yazılırız beyaz zambaklı karatahtalı bir okula

halk bugün çok kesat yüce efendimiz,
sığmıyor hiçbir sığmağa bu sığlıkta,
sağlıkta ve hastalıkta, iyi günde kötü günde,
her zaman her yerde, yensen yenilsen kalbimiz hep senle,
biz yine de kısa pantolonlu çocuk, biz yine de elma dersem çık,
gizleniriz ay görmemiş uykusuz kitap uçlarında,
belki bir ses eğitir bizi, belki mutluluk hiç uğramamış yanımıza
gelir pencereleri güldüren karşılıksızlığıyla

bugün halk bir ileri iki geri haşmetmeapları,
ara sıra iki ters bir düz, çoğunluk haraşo,
kendi ömrünü örer gibi, görmez gibi önünü,
çok sıkıldık bu durumdan desek de keyif almıyor da değiliz,
yeryüzüne bıraktığımız hepi topu iki ayak iz,
gelmişiz gitmişiz, varmışız yokmuşuz, azmışız çokmuşuz,
açmışız tokmuşuz, kimi kurt kimi kuzu olmuşuz
beklemişiz gocuklu celebin sopasını

bugün halk çok star olacak diye altyazı geçti arşidük,
bir üst yazı ile bildirelim istedik size durumu,
elbet vardır hazretlerinizin değerli bir yorumu,
ne zaman, nasıl, en çok da neden sorularıyla günlerimiz,
boş yere geçiyor kafa patlatmakla soruların yanıtlarına,
haşo sözümüz yok ekranlardan odalarımıza sızan
imece ile büyütölmüş sevimsizlik anıtlarına,
yalnız sel kükremez oldu, herkes alıştı bendine

son söz: (bugün halk çok ecnebi kendine!)

Yako ASDESO

UNUTSAMA

gör diye beni
biraz karanlık serptim ruhuma
omzumdan sarkaç çocuk
imanımı ibadetle sınama

bana uzanan köprücük kemiğinde
intihara mavili birkaç öpücük
içimdeki şeytanı taşlar
gemi açmaz ruhumdaki rıhtım
nihayet kar da var
ve kozasında öldürölen her tırtıl için
yas tutuyor köpeklerin kaldırımlarına işediği
bir şehir

ruhsatıma işleyip kötörüm bağların
ahşap şaraplarını
sakalları uzamış taş heykeller giyerim her sabah
sevemedim mermer kalbimin musallasına konan kuşları

Serap Aslı ARAKLI

İKİNCİL ÖLÜM

haydar uzağı bir şehre gidiyorum
ayaklarımın altı kızıl toprak
varolmanın yokluğuna bir dergi aldım
okumuyorum sayfalarına ağlıyorum
insan acımadan yazamaz ki
neden masumiyet hep ansızın yakalıyor
içimin rengi bozuk aynalarının flu gölgesi
notları alıyorum hep renkli defterlere
bana bir hayat verilmiş gidip gelip ağlıyorum

her sabah başkalarının uzuvlarına uyanıyorum
yüzümü döven eller sahi kimin
kalbim çizilmiş tüketici hatası diyorlar
benimle düşünecek birini bulamadım
ecelimle geziyorum yıllardır

bu benim kaçınıcı ölümüm
hayat yaşandığı gibi okunmuyor
acil kendimden ölme tercümana ihtiyacım var

Çamlıca, 13.12.2011

Gizem OKULU

BE COOL LİNA

-bluberry pancakes blue berry pan cakes
sana özlediğimi söylemeyeceğim!
gözlerime türkçe öğresem biraz anlayacaklar beni.
maksat,
tokmak tokmak dövmeliyse geçenleri
akan biten giden git meli dön me me li
/ben dönsem de
kalmalı belki
-de
"god knows i am still alive and i have this dream!"
blueberry pan cakes blueberry pancakes
bana bir kahve yap,
içerken konuşalım her birini?

Pencerealtı-İzmir, 25.11.2011

Cihan BASKIN

MAYHOŞ

Beni sana aşılادılar bu kış günü, soğukta.
Tatlı meyve ağacıydın, baharda yeşil.
Kara kuşlar konardı dallarına, karaydım.
Beni sana aşılادılar, tatlı bedenine...
Tatlı bir meyve çekirdeğine hapsedildim.

Göğün maviliğine dokunuyor uzayışın.
Sen bir ağacıydın, uzayacaktın... Benim
tadımdan mıdır taşlanışım?

Ah, ne tatlı seni sevmelerim!
Yüzünü eksiştiriyor, bu kış ölümüm.
Çığlığı kara kuşların:
Mayhoş... mayhoş... mayhoş...

Yusuf TURHALLI

DENİZİ YA

Denizi ya da treni olmalı bir şehrin
varmak için aydınlığına buz gibi bir çölün
gidenin ardından nafile dökülür su
başı kopuk bir fotoğrafsa sevgili
gidip duvara resim çiziyorsun, çerçeve ararken ben
bir kaba dönebilmek için kendimi
büyük ödülün aşk olduğu bir labirent bu, kayıbz
ilk ölenin siyahlarını çocuklar giyecek üstüne
gidenin ardından nafile dökülen su
temreni kanatır gövdeyi bu kargının
sarpidon'un bedeninden çekmişti
patroklos'un ölü elleri
cam açıyorum beslemek için içeri giren soğuğu
sokağa düşmüş tek eldiven anlar onu en çok
araba tekerinde ölen kedi gibi bahtsız
insanoğlu ölüm misali tüketir ya gittiği yeri
başı kopmuş bir fotoğrafsın sevgili
içimde açan yaran, açtıkça düşlerim çoğalıyor
sunaktayım, ellerim kanlı mı ne?
duyunca homeros'un sesini ayaklarının
tekmil ege cümbüşe başlıyor
uzaktan gelen sesleri diz vuran efelerin
gitsiyorum, gözlerimiz denk geldiğinden
çizdiğin resimde bir çocuğun bakışsız gözleri
varmışız, geçmişiz belki aydınlığını çölün
denizi ölü, treni yaşlı bu şehirde
tek, ölümlerin ardından dökülüyor su
çoğaldıkça içimdeki bu yara
kargısını hatırlıyorum diomedes'in
aşktan büyük ödül mü olurmuş? yıkılıyor labirent
sahi, niye sevmiyorsun beni?

Emin KAYA

KALP SENFONİ

ben içinde eski odalar olan bir annenin
balkon katından düşmüşüm dünyaya
o gün rüzgâr
sokak taşlarına hiç ses çıkartmamış
uzun bir geceye hazırlanmış
süt annem olacak oğlak
ninem ilk o gün hatırlamış
çeyizine kimin kemikli tarak koyduğunu
dedeminse umurunda olmamış
ben düşerken dünyanın çıkardığı ses

babası eski bir çerçi olarak doğmuşum
dağ köylerinden uzak apartman loşluğuna
kundağım bir köylü kızın
göz yorgunluğundan örülü şilep bezi
babam o kundakta severdi beni en çok

ben odaları eski bir annemim şimdi
benim de düşürecek sözüm var dünyaya
üç sesli...

İlknur AKTULAN

MÜHİM

Moda'nın oğlu bir türlü askerden dönememiş çingenesi
Güllerin altında kara sıcak busesi ve ne kadar saçmalık varsa
Hatırlatırsa yitirdiklerimi
Bir çakmak ya da hani kuş tüyü yastıklarım
Yine ne kadar saçmalık varsa

Oğlumu askere göndermiş gibi bitkinim bu akşam
Oğlan hayırsız olur, kızım olmalı zaten benim
Kıvrık saçlarında dört bir yanın denizi, tadımlık
Ya da Balat'ın görmüş geçirmiş çingenelerinin gül bozması
elleri
Ellerinin altında kara, kapkara veletleri
Görmüş kadar olsam seni
Galata'nın etekleri ya da bir müphem Kadıköy

Dinime küfretmiş gibi hırçın dilim bu akşam
Bu akşam susmalıyız zaten
Gözlerimizde esir bülbüller şakımalı
Oğlumun tezkeresi gelmeli tam da şu saat
Dumanına boğulmalı bir mahalle başımdaki yangının
Ortaköy'ün parası iki cıgaraya yetmeyen çingenesi
Falımda kızımı görmeli üç vakte kadar
Hanımefendi Feride ya da Beyoğlu fahişesi

Tükürdüğümün güllerini koparıversek kokmasalar artık
Söküversek yıldızlarını oturup ebemkuşağının
Bir matemi sahiplenmiş gibi içliyim ya bu akşam
Adını soruyorlar oğlumun
Kim diyeyim
Kim desem ölüm susar?

Mehmet GİRGİN

OYUN EVİ

Hiçlikle kıskırt beni
Buzdan aşkla -kır kalbimi

Düğmemi çözüyorum
Düğümlü ikliminde

Özlem ve daha fazlası için
Sevinci vinçle taşıyorlardı

Karlı dağlarda deniz gözlüm
Kardan adamlar ve mavilik

Kelimeler içimde düğün
Saz ve naz - oyun evinde

Bu nedir dağlı ve
Ovaların alıp götürdüğü

Beni nereye döneceksin hayat
Hayalinle yaşıyorum

9 Kasım 2011

VUUUUUU

Oresay Özgür DOĞAN

yağmur toplayan gemiler geçiyor sokaktan

Ağaçkakan seslendi: Estetiğin kıvam defteri, kültürel birikimin eteğine yapışmış büyü ve tutkulu sonsuzluğu anlatır. Düşünce, davranış ve duygu tutarsızlığı, her şeyi yalnızca bir şeyin içine yamar.

Şiirsel Yorum Cümleleri Üzerine Duygulanım

-Önemli Not: Önemli sonuç cümleleri, yetişkin bir şairden aşırılmıştır.-

Açımlayıcı olarak sizi temin ederim ki: Yazının sonunda, iyi, kötü, nitelikli, niteliksiz, huzurlu veya huzursuz okuyucu olarak, bir belginliğin tam ortasında şiiri besleyen yorum cümlelerinin ince anlamlarıyla, -ruhunuzu tıka basa doyuracak olan- şiirsel derinliğinizi yaratacağız.

Başlıyorum: Beyefendi, siz şiiri gençleştirdiğinizde, ben henüz yolun başında sofistike bir dokunuşla aklımın içine insan odacıkları inşa etmeye çalışıyor; öte yandan şaşkın şaşkın ‘Yeni Kuşağın Özgün Şairi’ afişinizi inceliyordum.

Sizi ve şiiri anlayabilmek için, hemen ileri okumalara başladım. Bir çırpıda, gülümseyen bir portakalın şiirsel yalınlığının derin düşünceleri içinde gezinen ve ödüllerle gündem oluşturan şairin, acı hayatı didikleyen bilgi şairlerinin büyük sonuçlarını not defterime yazdım.

İçinden çıkamadığım konulara ilişkin bir soru listesi oluşturdum.

Acaba “Kronik Biçem” nedir? Arasam bu özgün tavrı, canlı ve katmanlı bir şiirin iç dengesinde bulabilir miyim? Anlıyor musunuz Beyefendi!

Sorularımı yanıma alarak anlamın izinden yürümek istedim. Şiiri genç nüfusunuzun bahtiyar temsilcilerinin imgesel heyecanını duyumsamak istedim. Avluda avazım çıktığı kadar bağırdım ve onlara adamakıllı okuyucu aradım.

Şiir için:

Çalışkan ve özenli anlam kaymalarının fotoğrafını çektim.
Sempatiden empatiye yürüdüm.
Farklı dünyadan yazan kalemleri okşadım.
Hiperaktif bir yılın karıncasının hayatını okudum.
Şiirin kucagında bağdaş kuran tuhafliklara cevap aradım.
Sessizliği duyumsamaya çalıştım.
Hayatın merkezinde kendini sözüne usta yapanları gözetledim.
Şairlerin içindeki kayıp çocuklar için üzölmek istedim.
Zamanla mekânı kol düğmelerine işleyen yalnızlıkları düşündüm.
Yüzünde yüzler arayan dizelerle sevindim.
Durup dururken geniş gövdeli bir şiiri incelttim.
Düşsellikten gelen çağrışımı araştırdım. Boyasız bir sadeliği selamladım.
Yılın sürprizinde şiirin horozunu alkışladım.

Beyefendi,
Sizi anlamak için çok çalıştım.
Masumiyet treninde var olmanın yorumunu başucuma astım.
Uzaklarda yakını özömsedim.
Sorgucu şiire yakın durdum.
Tematik gülömsedim.
Yüreğime bir çuval dolusu şiir gömdüm.

Beyefendi,
Avlunuzda imge savaşlarının samurayını gördüm.
Saflığın şiirinin farkındalığı için yapısal eleştirinin zilini çaldım.
Biçemler ağacındaki dalları inceledim.
Kendime argümanlar sözlüğü satın aldım.
Düzeyle atlasında dolaştım.
Kaotik bulguların altını kırmızı kalemle çizdim.
Kaotiklikten netliğe düşüm.

Beyefendi,
Sisli bir imgeselliğin içinden geçtim.
Kadim içselliği alkışladım.
İklimler ve sesler arasındaki etkileşimi aykırılıklarla bütünleştirdim.
Cinslerin aynasına eğildim.
Birbirine geçmiş sesleri ayıkladım.

Beyefendi beyim, uyumsuzluklara denklem kurdum.
Dağarcığıma yetkin dizeler ekdim.
Pervasızdım, gerilimli ve sakindim.
Sert biçemler dükkânında ironik sesleri dinledim.
Çatılmış dizelerin uyumunu okşadım.

Sonra yoruldum ve kendime ışıltılı ama gizemli bir yorum yaptım.
İtiraz mühürlerini parlattım.
İyi için niteliğin yapıtaşlarını söktüm.
Sınırsız algılara, sınırlı algıları sordum.
Hayata alerjisi olan kalemi ‘sonra okunacaklar’ dosyama kaydettim.
Dantelli poetikaları çerçeve içine aldım.
Şiirsel meseleler için sahaf sahaf dolaştım.
Şiirde gerilimin dozunu anlamak için bir Hitchcock filmi seyrettim.
Ters bakışı düşündüm.
Ayrıntılardaki hızı araştırdım.

Ah beyefendi beyim,
Bir unvan maçına bilet aldım.
Ödüllerle yaşıyorum şarkısını dinledim.
İkinci kişilere bakmanın şiirini okudum.
Afil yorumların müptelası oldum.
Dizelerle bükülen zamanlara sindim.
Olmayanla yetindim, ifade gücümü gördüm.
Donanımlı yokuşları çıktım.
Uyarılar denizinde yıkandım.
Tembihli yolun kabasını aldım.
Biçemi içerikle örtüştürdüm.
Koza örmenin sabrını sakinlikte aradım.
Keskin değişimleri yaşadım.
Şairler arası duygu paylaşımında gözyaşlarımı sakladım.
Sert eleştiriden ironiyi kovdum.
Şiir üzerine düşünen yazılar için bir ön araştırma yaptım. →

YOĞUN VE TÜYSÜZ

Durmadan uzayan bu masayı yakalamakla ünlendim ben
Cenin kıvraklığında kahkahalar kıvırmakla,
Yarım bakışları karşılayıp içten küfürlere dikilmekle,
Uzayan masada meze:

Karnı yarmış ilik yiyen konuklarıma
Gaz maskesi dağıttım alışınlar bir olmaya
Dönme dolaptan aşağı işeyen çocukların
Metal kanatlarını sınyayan gergedan çılgılığıyla,
Plastik atkım, üç boyutlu uzay arabamla,
Sivilcelerinden şiir fişkirtan ergenlerle
Yoğun ve tüysüz, uzuyor masa.

Hangi dağa kafa tutsam hep Alp'ti
Hep başkasında bulduğum
Yoğun ve tüysüz bir gündü
Kaygılıydım, derdimi nereye assam
Kulak zarımla barbut oynanan
Yoğun, tüysüz bir gündü
Geri dönüşüm kutusuna atılan anların
Mitosa dönüştüğü bu sonsuzlukta
Her deneyin varsanıyla yarıştığı
Yoğun ve tüysüz bir gündü.

Beni acınası bakışlarıyla tarayan katçı
Her yeni saat öldüğümü düşünüyor
Yoğun ve tüysüz
Bütün pencerelerimi deniyor güneş
Bazı levhalar konuşmaya başlıyor
“Sen koşulsuz bir denge oluyorsun”
Bileğimin kaynamadığı bir el tutuyorum
Yalap bir dumanla dağılıyorum.

Eksiğini bilen her âdem için, kadın
Yalın bir ezadır körpe yanağına
Hem moda diyorlar bu yaz kendinden ölüm
Yoğun ve tüysüz...

Cepleri hayat dolu şiirler için istim üzerinde bekledim.
Uzun ve uzatılmış şiir farkını duyumsadım.
Hayatın adaletsizliğinin şiire etkisini inceledim.

Tuhaf dünyaların içinde itirazcı ayrıkçı şiirleri araştırdım.
Tuhaf ve aynı zamanda orijinal olanın sesine indim.
Sorgulayıcı, taptaze söyleyişlerin sevincini yaşadım.
Arzuyla üzümlüğün bileşimindeki yaratıyı gördüm.
Donanımlı imzaların anlamına yaklaştım.
Seçkin kuşağın düşlü şairlerinin farkındalığına ilgiler
doğurdum.
Kendine özgü biçem, kavramını anlamaya çalıştım.
Hayatla birebir ilişkili şiiri kovaladım.

Ah beyefendi!
Sonra Ağaçkakan gülümsedi.
Düğünlendi zamanın kırı.
Ve boşaldı zemberekte şiir ırmak.

Siz ki böyle biliyordunuz ve böyle oldunuz...

KALEM

beşinci mevsim
olsaydı *haiku*'sunu
yazmaz mıydım hiç

çizdim ovayı
atım nice kalemse
buzlu havada

rüzgârdan ninni
ahşap beşiğe eşlik
yapraktan yoksun

belendiğim kar
kaç çocuğa sevinçse
ellerden yontu

donmuş korkuluk
kömürden mi gözleri
yaktı yakacak

incir ağacı
yere göğe sığmayan
aklar altında

bakınsa kuşlar
gökyüzünü boşaltmış
kiraz dalından

kerpiç duvarda
tutunmuş çalı çırpı
kırık saksıdan

ölü evinin
kapısında titreyen
aysa bir dilim

ağaçkakanlar
döküyor mu içini
yaşlı çınarın

kuyruklu yıldız
tersi dönmüş dünyanın
uçurtmam işte

çatıdan sarkan
gül gibi geçinmek ha
soğuk dikenler

suyuna gitsem
tuzuna denizlerin
iklimler tutmaz

kaplumbağanın
olunmaz ki konuğu
derin yalnızlık

İlayda VURDUM

KADINLAR

Toplanmış;
Yere düşen sesime bakıyor kadınlar.
Kırmızı bir defter tutuyor elleri...
Huysuz bir koca
Ve birkaç başarısız çocuk yaşıyor o kırmızılıkta.

Çilek kokusu doluyor akşama...

Ekşili ve rengi çalınmış bir tat,
Ellerinde tuttıkları defterden ağızlarına geçiyor...

Ayakkabılıklara taşıyor sesi,
Sokaktan geçen ayaklar...

Şehrin evleri birleşince çığlık kopuyor,
Duymuyor oktavı düşük kulaklar.

Birkaç duvar boyanıyor içimde...

Alanya, 2011

Ertuğrul ÖZÜAYDIN

YAKINI İKİ KAPI ARASI YAZDIM

Günle varmak istediğimiz güzel yer
bir başka düş saygı duyulan kapılar
açık kanadı duvarın başladığı yerde sabah
duvarla biten yerde bir kanadı gecemiz
elimi uzatsam, elim ondadır
bir defa çalan zille

Sokağa yaslanmış can sıkıntısı uzamasın
yol gözleyen şu kapılarda küsülmez ki
iki kapı arasındıyaşadığımız sevda
bir ayağı da eşikte olmalı duygularım
yeni güne beni sen çıkarasın oradan
artık ikimizle inmeliyiz basamakları
elimi uzatsam, elim sendedir
bir defa çalan zille

İyi ki kalkıp geldiniz başlayan yaz gibi
işte bin yıllık gelecekle karşı karşıyayız
yoktan yere değil midir şu çekilen yalnızlık
sakızlı sardunyelerimi görmenizi çok istedim
demek ki geçebileceğiz bizden bizi
şu ikircikliği üstünüzden alayım
kapıda kalmayın iki kapı arası
bir defa çalan zille

Türker ÖZŞEKERLİ

MESLEKSİZ SEVİŞENLER

1,
unutulmanın arifesinde doğmuşum
ağır aksak aşklar gezegeninde
indirip sundum tanelerimi
uzayın zırlıdayan boşluğuna
gizli dişlerine tutundum, ellerine
örtmek için sarıldım diğer ayıplarına
her şey iyi hoş güzel de
aşk, kendi için yalana inanıyor hâlâ

0,
hadi gel anlatayım BENSİZ'liği
dilin buğdayına
atlatıp geceyi tenimizin çepherinde

4,
böldüler iriliğini aşkın
cephelştik, örgütlendik işe yaramadı
menzilin oldum
bir ayet bile geçmedi aramızdan

vakitsiz çığlıklarına verdim sinyalimi
boynunu, ezberlettiğim gibi uzat bana
melek ziftinde konakladığım kadın
BENSİZ edeceğin gün bukleni, çıraklığımı soyundum,
giyinikliğini giyindim
sıkışıp kaldım, resminin ikinci boyutunda
ilkel varlığımla parçaladım yararı
kayıt altına aldığımız ne varsa

3,
hangimizin gramında bilmiyorum
bir tuhafılık vardı yaradılışımızda
en çok biz sevdik, biz ağladık
biz seversek, biz seversek, biz seversek,
ağır bir vicdan taşırız koynumuzda
çünkü onlar ve biz ayrı vatanlarız
tarih karıncalaştı şu geri kalan zamanda

Onur BAYRAKÇEKEN

ŞAMPİYON

en büyük cimbombom diyorum bir de sen
elimde bengal meşalesi dilimde bir sevda türküsü
boşlukta yürüyoruz ezilmiş kaburgalarım ve ben
mecidiyeköy'de hatırlıyorum gözüm açık ölümü

ali sami yen yıkıldı gitti şimdi sıradaki sen misin
kuşkusuz yaşadığım insanlığın en büyük sürgünü
kurtar beni: gol olacak ve anons edilecek ismin
eğer bahşedersen bana bir sevmenin en güzel golünü

en büyük cimbombom diyorum şampiyon sen
geride kalsın bütün hatalar bazen silmek lazım düni
ne anılar var yaşamışsın bir isyan coşkusuyla sen ve ben
hatırladıkça bitecek kaybetmenin o acımasız hüznü

İstanbul, Ekim 2011

Nevzat KONŞER

ETEKLERİ EKSİLMİŞ UÇURUM

çocuk ağzı eksik bir faytondu yarası kırmızı
biz bunu hep masalın paragrafı sandık geç açılan
çekmeceleri soğuk algını bir çınardan emilme
iki oda bir bal(k)on ve akşamdı çocuk

bilir misiniz dünyayla bakışmayı
etekleri eksilmiş uçurumundan yazım

hani ağrısı gelir ya insanın küçük büyük
yetiştirilmesi zor bir boşaltma hareketi
sinemalar bez perdeler yaşam susları
ağzıyla derin yaralar giyinen üç beş melodram

böyle değil işte alında yengeç besleyen figüran
kendine sokup çıkarır dünyanın merkezini
-ki bir kez olabilir dünyanın merkezinde deprem-
orası acılanmanın kuzey bahçesi
ve bir balinanın kıyısı kadar büyümek

çocuk plastik uçurum naylon teras metal balkon
organik bakar yüzü misafir aynalara
bir karıncanın mevsiminde kısalır boyu gölgesinin
el ayak çekilir zarar ziyan böyle işte
zarar ziyan el ayak çeker kendinden

bazen bir ecnebi yokuşunda vurulur çan
bulunur masum bir elifin kalbinde

Gürel ORMANCI

ŞARAP KANIMA TEŞNE

Yarım umutlarını elmalarla sınayan
Büyük bir aldaniştın küçücük bir gidiş
Senden geriye kalan sayfayı karalayan
Oyunlarsız bir alan senden geriye kalan
Çımacının göğsüne soktuğu gizli şişe

Önümde Fatih'in tuttuğu büyük balık
Ve zaman yarımatsız bir kadehte bitince
Büyük gizemler gibi ruhumu sırmalayan
Şarabımı titretip aşkımı tırmalayan
İskeleye kan sızır çımacıdan ipince

Yüzümün bir yanında Bâbil'in altınları
Şarabın yağmasının dalgınlaştığı gece
Cem'in soluğunda tat ayaz yüzümde tokat
Ayağımda son takat gayetle derin fakat
Düz ovada şaşırılmış kanatsız bir düşünce

Kristal sözleriyle parça parça konuşup
Yüreğimi kanatan hangi hayran muğbeçe
Hangi hırçın bezzazın dokuduğu bu bezin
Islak bir kirpik düşer ağlayan düğümüne
Ben bu aşkla hayranım şarap kanıma teşne

Tamer SAĞIR

HESAP GÜNÜ

Bırakıp birikmiş içli bir şarkıya tenezzülüm ben
Suyun en parlak yanı aşka kimse bilmesin diye
Coşkulu bir ibadetten dönemin ben çarımı gerilen
Derisinde bir gram Allah olmayan kulun gözünde neysem
[öyle.

Olsa birden, aslında çevrilmiyor bana her gelişinde gidişin
Saklamış annem etimi, babam bana günlerce palavra gelir
Dünya ile ahret arasında kalan her şeyden birazım oysa.

Biraz su aktı az önce pencereden,
Bakın biraz su aktı dedim.
Bir taş düştü yere, bir taş nasıl düşer öyle sevindim.
Bir ağacın boynu büküktü, bir Allah'ın canı sıkın
Senler benler içinden bir günaha girmektir derdim.

Sussa birden, bir baykuşun bütün serveti geçmiş
Aşk için ölmek ya da aşka ölmek umurumda değil oysa.
Şu insanların derdi ne, bunu soracağım çıkınca tanrının
[karşısına.

Ünsal ÇANKAYA

AYIŞIĞIM UNUTMASIN

unutma beni ayışığım
karanlıktan korkmam ben
maviliğin oldukça

solmam ışığın yüreğime vurduca
unutmayan çiçeğim, maviyle dolacağım
unutma beni, yüreğinde kalacağım

unutma, inceyim cam incesinde
seversen ömrümle sen olacağım.

unutma beni, unutma beni, unutma
kırılğanım işte kalp incesinde
kırmadan sev beni hep kalacağım

yüreğim mavide, sen mavide kal
beni unutma, beni unutma beni
sevdiğinde ben kalacağım

unutma beni, unutma beni, unutma...
unutma beni çiçeği mavisini olacağım
unutma, beni sevmeyi unuttuğunda
aklında tut mavisini çiçeğin, ben solacağım

uzaktaysan unutma, yanımdaysan
unutma, beni unutma, beni unutma
ayışığım olmazsa kim olacağım?

BAZI GÜNLER'DEN, 13

Adil İZCİ

30 Ağustos 2006

28 Ağustos Pazartesi sabahı baba evinden ayrıldım. Evi ve bahçeyi, eli kulağındaki güze bıraktım.

Göksun yolunda yine İğdelipınar'ın kıyısından geçtim. Vaktim olsaydı durur suyundan içer, iğdelerin gölgesinde otururdum birazcık.

Kayseri'ye yaklaşınca araya taraya Gesi Bağlarını buldum. Uzun bir vadinin bağrında. Anladığım kadarıyla artık bağ olarak pek anılmıyor. Kasaba olmuş. Ne kadar çok ceviz ağacı ve çeşme gördüm. Dut ve elma ağaçları bir de. Görkemli ceviz ağaçlarının gölgesinde döne dolaşa "Gesi Bağları" türküsünü dinledim. Hava serin sayılmazdı ama bunaltıcı da değildi. Evliya Çelebi böyle havaları "lâtif" diye anlatır. Üstümde duru bir mavilik. Birkaç beyaz bulut. Bildiğimiz yaz bulutu.

Ne başı gökyüzünü tutmuş ağaçların gün ışığı sızmayan koyu gölgelerini, ne akmaya doyamayan gür derelerini, ne de güvercinliğini... Zaman azlığından ne kadar dolaşabildim ki! Yine de çok sevdim Gesi Bağlarını. Niğde bağlarını andırıyordu az çok. Boz kesme taştan evlerini, kimi evlerin eli böğründelerini, kıvrıla kıvrıla açılan darca yollarını, derme çatma izlenimi veren bağ duvarlarını, kuşların oynadığı gölgeliklerini, yaşlı insanlarını... sanırım unutmam. Koca bir taş yapıyı da: Eskiden ilkokulmuş. Bütün güzelliğine karşın terk edilmiş. Her yanı kırık dökük. Vadiden çıkarken anladım ki ölünce buraya (da) gömülebilirim. Öyle güzel ve aşına geldi bana. Hem dinginlik verici de.

Yol boyunca düşündüm: Yaşam geçici ama ölüm mutlak! Sanırım bundan: Yaşamak için olduğu kadar öldükten sonrası için de güzel yerlere imreniyoruz. Ben de Tanpınar'ın Yeşil Türbe'de sonsuzluğa uzanmak isteği gibi çok sevdiğim hemen her yerde aynı isteği duyuyorum: Burada (da) doğaya karışabilirim! Böylece sonsuzluğa kadar sevdiğim bir yerde var olurum. Ne güzel bir avuntu. Daha doğrusu ne güzel bir kendini kandırma.

*

Akşam Ankara'ya geldim. Semih'in bahçesinde de hanımeli. Ağustos sonunda. Hem o kadar görkemli ki... En son Seferihisar'da bir arada olmuşum hanımcılarıyla. Çok şaşırdım ve çok sevindim. Boyuna yanlarına gidip geldim. Akşam yemeği için bahçeden topladığımız domateslerle salata yaptık. Birkaç domatesi de İstanbul'a getirmek için ayırdım.

*

29 Ağustos Salı sabahı DTCF'den arkadaşlarım Nihan, Fatma ve ben, Ayaş dolaylarındaki kır evine gittik. Aylardır sözünü ettiğimiz kır evine. Hemen her sebzededen var. Hemen her ağaçtan da. Önce kahvaltı için domates ve biber topladık. Ağustos ayında olmamıza karşın yakmayan bir güneş altında ovalara ve gökyüzüne baka baka kahvaltı yaptık. Fatmalar burayı aldıklarında yaşlıca üç söğüt ağacından başka ağaç yokmuş. Birkaç yıl içinde bu evi yapmışlar, bu ağaçları dikip bu sebzeleri yetiştirir olmuşlar.

Hava burada da "lâtif"ti. Bir ara serinlikten ürperdiğimiz de oldu. Bir kendi seslerimiz bir de kuşlarınki. Başka bir ses duyulmuyordu. Doğa işliyordu elbette. Toprağa ya da bitkilere kendimizi bütünüyle verebilsek kim bilir başka ne sesler duyardık?

Beni her seferinde çıldırtan bir görüntü burada da karşıma çıktı: O yaşlıca üç söğüt ağacı bu ayda da hâlâ çok canlı yeşildi. Onların arasında sokulan dingin yaz göğü ve birkaç öbek bulut... Ne çok sevindim. Hem yaşam dediğin böyle şeylerle göz göze gelmiyorsan nedir ki? Sevdiğim ne kadar insan varsa

ellerinden birer birer tutup "İşte bu mavilikte yeşilliklerin arasından görmeni istediğim!" demek geçti içimden...

Yine bu vardı usumda: Doğaya uyum. Diyelim Fatma'nın kavak ağaçlarından yaptığı masalar nasıl güzel göründü gözlerime... Ellerimize domates ya da dereotu kokusu sinmesi de... Şuradan topladığımız sebzeleri şuradan çıkan sularla yıkayıvermemiz de... Yolda ta çocukluğumdan beri duyduğum ama sanıyorum ancak bir iki kez gördüğüm ibibığın (öbür adlarıyla "hüthüt"ün, "çavuşkuşu"nun) karşımıza çıkıvermesi de... Biz çit çıkarmadan beklerken onun sorgucunu açıp sakın sakın yolun öbür başına geçmesi de... (Az önce baktığım kaynağa göre sorgucunu heyecanlandığı zaman açarmış. Ancak biz öyle heyecanlı bir halini görmedik. Tam tersine sanki fiyaka yapmak istiyordu.) Hepsi çok güzeldi...

Ağaçları biraz biraz biliyorum da burada yaşasaydım kısa zaman içinde öğreneceğim epeyce de kuş olurdu. (B. Necatigil'in "Hüthüt" başlıklı bir şiiri var. Kendi sesinden dinledim birkaç kez ama anlamı üzerinde durmadım hiç. Durmalıyım bir ara.)

Uğultusuz bir yaşam artık aradığımız. Tıpkı bu kır evinde olduğu gibi. Bu sözü bahar günlerinden birinde de aynıyla yazmıştım.

*

Ayaş'tan Beypazarı'na geçtik. Fatma bizi önce güzel bir bahçeye götürdü: Sessiz ve serin. Her yan ceviz ağaçlarıyla dolu. Günler gecelerce kalabilirdim burada. Bütün ağaçlarını bir bir dinlerdim. Sonra dışarıdan da olsa evleri ve Hıdırlık Tepesinden Beypazarı'nı gördük. Biraz alelacele oldu ama fazla zamanım yoktu. Öğle yemeği. Sonra onlar Ankara'ya dönmek, ben İstanbul'a gitmek üzere vedalaştık. Nallıhan-Mudurnu üzerinden Abant'a geldim. Daha önce de Mudurnu üzerinden Abant'a gittiğim halde o gür ağaçlar ve yeşillikler arasında bazen yolunu yitirdiğim duygusuna kapılmadım değil. Neyse korktuğum gibi olmadı. Daha önceden bildiğim yerlerde nilüferleri aradım ama bu kez pek bir şey göremedim: Açıklarda üç beş çiçek. Gerisi binlerce yeşil yaprak. Ancak bu aramalarım başka bir şeye yaradı: Derinlerden bir kuş sesi geliyordu. O kadar belli belirsiz bir sesteki ki iyice duyabilmek için taa aşağılara, gölün kıyılarına kadar sokuldum. Sazların arasındaydı yuvaları. Arada ortaya çıkıp bir nilüfer yaprağına konuyor, ondan bir başkasına sıçırıyor. Sonra yeniden sazlara. Fotoğraflarını çekmeye çok uğraştım da bir türlü başaramadım. En sonunda bazı insanlar gibi bu kuşların da fotoğraf çekirtmekten hoşlanmadıklarına karar verdim. Herhalde dedim, bunca devinimli oluşlarına karşılık fotoğraf karelerinde donmuş bir halde görünmek istemiyor bunlar. Yerinde duramaz doğalarına aykırı geliyor olmalı böyle bir şey. Yine de öyle pes etmiş sayılmam. Abant'a bir daha bir daha giderim nasılsa...

1 Eylül 2006

Bugün öğleden sonra Emirgan'daki Rodin sergisine gittim. Nasıl bir kalabalık! Sanat topluma yayılıyor diye sevinmeli mi yoksa bunu da mı moda olgusuna bağlamalı? Daha önce de Picasso modası vardı ya! Kalabalıktan ürktüğüm için gidemediğim...

3 Eylül 2006

Babamı yitirdiğimize bugün yirmi dokuz yıl oldu. Bütün gün okumaya yazmaya ve hayaller kurmaya verdim kendimi de ne kadar avunabildim?

*

Arada Tanrı gibi olabilmeli her insan. (Ya da hiç değilse isteyen her insan tanrı gibi olabilmeli.)

4 Eylül 2006

Az önce uzandığım yerde, yirmi dokuz yıl önce bugün babamın toprağın altında ilk günü ve ilk gecesi olduğunu

düşündüm. Şimdi de gökyüzünde yeni ay. Dolunay olmasına bir iki gün var ama yine de olağanüstü güzel. Ne diyeyim ben şimdi? Neyin tadını çıkarayım?

*

“Haiku’ş” dosyasını basıp ciltlettim. Şimdilik on sayfa hepi topu ama çok da hoşuma gitti. Arkasını getirmeliyim.

*

Aya yeniden baktım. Olduğu yerde sessiz sakin duruyor. Sanki nasıl özlediğimi biliyor da o nedenle yerinden kıılmıyıyor. Doya doya bakayım diye.

6 Eylül 2006

Sonsuz bir sevinç ve heyecan içindeyim: Dolunay bütün görkemiyle tam da karşımda. Nelerden yoksun olduğumu biliyor da onları gözlerimde bir bir var etmek üzere karşıma geçmiş gibi. Sevinç ve heyecanımı şimdi ben kendisine nasıl söyleyebilirim? Neden böyle olanaklardan yoksunuz? Diyelim gözüme kestirdiğim bir yıldızla çene çalarak sabahlamayı, bir akarsuyu karşılayıp yolcu ederken “Gördüklerine selamımı söyle!” demeyi ne çok isterdim. Serin bir rüzgârı minnetle öpebilmeyi de. Ağaçlara pek sözüm yok: Onlarla çok sırt sırta oldum. Otlara da bir şey diyemem: Kim bilir kaç uykumda mırıldana mırıldana onlar örttü üzerimi. Uyanır uyanmaz duyardım: Kokuları üzerime sinmiş. Gölgede o kokularla yürürdüm bir zaman. Saf kuşları kandıra kandıra. Şimdi beni duyuyorlarsa herhalde “Günahın boynuna!” diyorlardır. Günahları boynuma!

Peki dolunay öncesi bıkkınlığım nereye gitti? Az öncesine kadar pek sıraşık oturuyordu yanı başımda!

8 Eylül 2006

Oscar Wilde, “İstirap çok uzun süren bir andır.” demiş.

*

Gökyüzünde her gece her gece ayı aramak. Bu da çaresizliğimizin başka bir türüsü. Hangi çaresizliğimize gelince: Bilinçaltını deşmeli. Neler neler çıkar su yüzüne. Diyelim ölümsüz olsaydık bu kadar düşer miydik ayın peşine?

*

Kalbim bir günde kaç parçaya bölünüyor; ne ben bilebilirim ne de başka birilerinin bilmesine olanak var.

Ve bir gün içinde ruhum o kadar çok önüme düşüyor ki! Gitsen bir türlü gitmesen bir türlü...

9 Eylül 2006

Beşiktaş’ta bir sergiye gittim. Ayvazovski’nin onca resmi arasında bir de “Ay Işığında Eyüp” varmış. Sonra Boğaziçi’nde yürüdüm bir zaman: Ucu bucağı belirsiz bir istavrit sürüsü yukarıya -Karadeniz’e- doğru ha babam kaçıyor. Bazen su üstüne çıktıkları da oluyor. O zaman menevişleri daha iyi görülyor. Arkalarından kim bilir hangi balıklar kovalıyordu.

*

Birkaç dize alıştırması:

“Bazen yalnızca bir insanla var oluyor bu koca dünya.”

“Yaşamayı çok sevdiğim için seni bunca çok seviyorum ben.”

11 Eylül 2006

“Güzün insanın sevdiğine sarılıp yatması gibi bir güzellik var mı? Dışarıdan hisirtilar da sızıyor içeriye, güz kokusu da...”

“Romanesk” diyebilir miyiz bu tümcelere?

13 Eylül 2006

Shakespeare “Soneler”inin Talât Sait Halman çevirisi yeni baskısını sonunda buldum. Buldum da bunca iş güc arasında, bunca kitap dergi arasında bakalım nasıl okuyacağım? Yine de elimin altında bulunması iyi olacak.

*

Kuru yapraklar çoktan yere serilmiş. Ara sıra rüzgâr dokunmasa, serçeler var yok arası ayaklarıyla üzerlerinde gezinme bir zamanlar yaşıyor olduklarını hemen unutacaklar.

GÖÇ ZAMANI

Heveslerimin göç zamanı ki
Sırtımdan sessizlikler devşirildi
Gözlerimi bir çıkmaza araladım
Yanı başımda çok kullanılmış dünya
Nereye konacak ruhumun düğümledikleri?
İç cebimde az kirletilmiş sanırlar
Yani benim gerçek sandıklarım
Bir gün içinden danteller de çıkabilirdi
Sarıyı ve küfü terk etmiş kadar renk dışı.
Sanırım bana mahsus işleyen saat dünyaya ait değildi.
Her şey birer birer mevsim aradı kendine
Heveslerimin de ağırlı yürüyüşü bundandır.
Hastane boşlukları kadar dipsiz kokan ruhum.
Nereye?
Yolun nereye düşse, hep kaldırılacaksınız!

Pınar DOĞU

KARANFİLİN KUTBU

H. Dink için

vicdan pusulasında doğunun eksikliğidir
kalbin yönünü şaşırma nedeni
miras bırakırsa üveyliğimiz bırakır
üveyliğimiz bağışlar ancak bir dağın ismini

kış: zamanın eskizi
geçmişini yanlış hatırlayanlar için
kimse içini yıkamıyor
suskunluk kirliliği
şimdi anlıyor kalbim eksikliğini

ah duygudaşım
suyunu değiştirelim kötülük çiçeklerinin
hiç kimsenin kıyısı yok artık ötekine
en ağır utancıydı bir ağacın unutmak
en koyu gölgesi bir suyun

şimdi her suskunluk jilet kesliğine
her sözcük dış ağrısına benzer
kıyısında durur herkesin Azrail’i
hayatı kaç katmandan okursan
o kadar bilet keser
ölüm bilgisi denir buna
bir ömrün tekerlemesini
bir gecede ezberler

ah duygudaşım
ömrümüzü geçmişle bilerken
birbirimizi eksikimizden tanıdık

nasıl da uzağız kendimizden olmayana
en büyük ormanları utandırdık.

YA ŞİİR OLMASAYDI

Mehmet GÖKYAYLA

Her ne kadar bugüne kadar bir çok şair ve eleştirmen tarafından Behçet Necatigil şiirinin ardını yazan bir şair olarak görülse de ustasının Cemal Süreya olduğunu belirten (*Ya Şiir Olmasaydı*, s. 172) Abdülkadir Budak'ın pek çok şiir kitabının yanısıra düzyazılarını biraraya getirdiği iki kitabı bulunmaktadır: *Ayna Sandım Şiiri* (1998) ve *Ya Şiir Olmasaydı* (2010).

'Kişisel Şiir Tarihi 1970-2008' altbaşlığını taşıyan *Ya Şiir Olmasaydı*'nın önsözünde şair kitabını, "Gözlemlerle, anılarla, tanıklıklarla yürüyen bu yazılar bir 'kişisel şiir tarihi' olarak da okunabilir. Şiir yayımlamaya hemen hemen aynı tarihlerde başladığım bir çok şair arkadaşı ve bizlerden sonra gelenleri olduğu kadar, şiirin yaklaşık olarak son kırk yılını merak edecek okurları da ilgilendirecek gibi görünüyor." (s. 15) şeklinde tanımlamaktadır.

Kitapta, Budak'ın şiir hakkında düşünceleri ve deneyimleri bulunduğu kadar, temelinde şiir yer alan bir çok farklı konuda genç şairlere, şair adaylarına ders niteliğindeki bölümlere de sıkça yer verilmiştir. Bunların ilki sayılabilecek olan şairin kendi ilk kitabı ile ilgili olan, "Geçti İlyaz Denemesi öyle sanıyorum ki hiçbir zaman pişmanlık duymayacağım ilk kitabım olarak kalacak. Bana göre de, ustanın dediğince, 'süzgeçlerden geçmiş' şiirlerden oluşuyor çünkü. Sekiz yıldır yayımladığım onca şiir dergilerde kalıverdi. İstedim ki, ilk kitabım derleme gibi değil de bir 'kitap' gibi dursun; en son durumumun göstergesi olsun." (s. 31) cümleleri anılabilir.

Budak, kitaptaki yazılarında şiirleriyle ilgili yazılanlara da yer vermiştir küçük alıntılarla. Sabit Kemal Bayıldırın'ın eleştirilerini alıntılıdığı, "Yazının şu bölümü hem sevindirici hem de uyarıcı geliyor bana: 'Budak'ın beklentileri ile Nâzım'ın beklentileri arasındaki yakınlık belirgindir. Budak da Nâzım gibi, şiirin, hayatın tüm yönlerini kucaklamasını istiyor. Ama şiiri hayatın tüm alanlarını kapsayacak büyüklükte değil. Bunun en doğal nedeni, şairin belirli konular çevresinde dönmesi, soruna salt sevgi açısından bakmasıdır. Budak halkını ve şiiri çok seviyor. Onun şiirini besleyen de, bir yerde tıkayan da bu sevgidir." (s. 50) gibi bölümlerde şair ile eleştirmen arasındaki ilişkide örnek bir tavır sergileyerek kendi yazdıklarındaki zayıflıkları işaret eden cümleleri, şiirini daha iyiye götürecektir uyarılar olarak algılanmıştır.

Şiirin ve sanatın topluma mı, sanata mı yönelik olması gerektiği, dönem dönem farklı sorularla tartışılmıştır ve sanıyorum, bundan sonra da tartışılacaktır. Şair, bu konudaki görüşlerini, "'Şiir toplum için mi olmalı?' sorusunun yanıtı bende direkt 'evet' olmasa da, 'Şiir bir manayı taşımalıdır, vermelidir, çünkü bunun için şiir yazıyorum' diyenlere rahatlıkla eklerim kendimi. Öyle ya, bir derdim, meselem var ki, şiir yoluyla ortaya sürmek, paylaşmak istiyorum. Elbette birinci amaç şiir olacaktır, yani yazdığının şiir değeri taşıması. Estetik bir ifade biçimiyle okuru bir manaya taşıma çabası ama. Farklı yorum hakkını tanımakla birlikte, onu 'çekirdek anlam'a çekebilme çabası. Ben özden (içerikten) hareketle yazdım hep. Özdür şiirim biçimini belirleyen. Ağırıklı olarak hep böyle olmuştur. Biçimini bulamayan

özün kıymet-i harbiyesi yoktur elbet." (s. 59) diyerek açıklamaktadır.

Abdülkadir Budak, her biri bir kaç sayfayı geçmeyen yazılarından oluşan kitabının bazı bölümlerinde şiir sanatının teknik konularına, işin kuramsal kısmına da değinmektedir. Şiirde imgenin yeri konusundaki, "İmgenin modern şiirdeki yeri, ağırlığı tartışma götürmez. Bunda herkes birleşiyor. Ne ki körün fili tarifine benzer biçimde algılanan 'imge', özellikle genç şairler eliyle yanlış yerlere sürükleniyor. Şiirin 'bütünsel imge' olduğu gözden kaçırılmaya, parlak söz yığınlarına, ilgili ilgisiz dizeler toplamına indirildiği de bir gerçek. İlk dizenin değil sonuncuyla, ikinciyile bile ilgisi, hesabı yok gibi. Dizeler artık 'bir şiirde buluşmak için bir araya gelmiş' sözcüklerden değil de tesadüfen yan yana gelmiş sözcüklerden oluşuyor. Dizeler böyle olunca şiir de böyle oluyor. 'Hâlâ yan yana gelmemiş çok sözcük var Türkçe'de' diyerek heyecanlanan şairi anlıyoruz da, niçin gelmediği, dahası niçin getirilmediği konusunda düşünülmesi gerektiği üstünde duruyoruz." (s. 101) cümleleri ile örneklenebilecek bu gibi bölümler, şairin, kendi düşüncelerini dile getirirken konuya ilişkin eleştirileriyle, poetikasına dair izler de barındırmaktadır.

Sanatın sıkıntılı durumlardan, olumsuzluklardan beslendiğini ya da kaynağında bu gibi durumların var olduğunu savlayan yaygın bir görüş vardır bilindiği gibi. Abdülkadir Budak da, "Şiir, cerahat halinde akar, yara rahatlar. Depresyonun insan ruhunda ve bedeninde yarattığı enkazdan, sanatçı bağlamında başyapıtlar çıktığı görülmüştür. Yıkıntılar arasından baş verir şiir. Daha çok da oradan doğar." (s. 128) diyerek bu görüşe katıldığını vurgular.

Kitaptaki bir çok yazısından da anlaşılacağı gibi, genç şairlere olan ilgisi hep ön plandadır Budak'ın. Zaman zaman yanlış olduğunu düşündüğü davranışları belirtir, zaman zaman da 'iyi şiir'e nasıl ulaşabileceğini anlatır kendi görüşleriyle. Hele Behçet Necatigil ile Hilmi Yavuz arasındaki usta – çırak ilişkisini örnekleyerek "Bu örneği niçin verdim. Elbette şunun için. Şiirimizdeki usta – çırak ilişkisi ya da geleneği tarihe karışmak üzereyken bunun kötü niyetli bir biçimde kullanılmaya başlandığını görmek üzücü olsa gerek. Genç şairlerin ustaya değil de iktidara yönelecek kadar uyanık olmaları da madalyonun öteki yüzü elbette. Usta, bir tecrübe, birikim gibi değil de bir olanak gibi görülüyor artık. Hedefe ulaşmak için bir araç." (s. 144) şeklinde açıkladığı görüşleri, günümüz şiir ortamında özellikle dikkate alınmalıdır, diye düşünüyorum.

Abdülkadir Budak, şairlerin şiir ile ilgili olarak yazdıklarına çok önem vermektedir. Hatta bir ara yayınladığı Şiir Odası Dergisi'nde, Hüseyin Cöntürk'ün tavrını dergiye örnek alarak, gençlerin bu konuda yazmalarını teşvik etme amacıyla, dergiye şiir gönderenlerin şiirin yanına bir de yazı eklemeleri şartını ileri sürmüştür. Fakat ona göre bir şair elbette, şiir üzerine yazdıklarıyla değil; şiirleriyle değerlendirilmelidir: "Bir şairin şiirleriyle, şiir üstüne yazdıklarını kıyaslamak yanlış, tehlikelidir hatta. Yazı bilgiye, şiir duyuya dair bir şeydir. Bunu biliriz de, zaman zaman böyle bir şeye girişmekten de alakoyamayız kendimizi. Şiir bilgisi şarttır ama şiir bilgiyle yazılan bir şey değildir. Şiir kuramcısı olup da iki dize yazamayan o kadar çok insan vardır ki yeryüzünde, şaşarsınız. Şairin bilgiye, şiirin sezgiye ihtiyacı vardır da denilebilir. Şair olabilmenin yolu şiir yazabilmekten geçer en başta, şiir üstüne yazmaktan değil. Ne mutlu o şairlere ki, ikisinde de aynı başarıyı gösterebilmiş, o etkiyi verebilmişlerdir." (s. 179)

ANARŞİST SAADET

Ağzımı şaplattım diye
Bir kadın bana vuruyor
Lan direktten dönme
Ben kadının önce plakasına bakarım
Pilaki sevmem
Üzüm severim
Üzümün en hasından şarabî
Sana şarap sunan tanrına biat et
Bugün dünlerden maviydi
Kırmızı mayıs
Ruhumu unuttum arka dörtlüde
Sahi, kilerde atom bombamız var mıydı Saadet?

Bankaları patlatacağım
Kamu binalarını, das kapital
O bıyıklının bıyığını yakacağım

Size bir teklifim olacak agalya
Barikatlar döşeyelim gökyüzünün tavanına
Aşk gazı sızarsa eyvah!
Sonra biz nasıl kime?
Yani, çocuğumuza nasıl anlatacağız?
Toparlarsak millet
Saadet geç oldu yavrum, hadi sen odana
Yoksa bu meclisi patlatacağız

Saadet!
Anarşizma Liberta!

Günümüzde bir çok şiirde geçmişe duyulan özlem gibi görünen yitik değerlerin aranışı, asıl onlara duyulan özlem, Budak'ın şiirlerinin konuya yansıttığı farklı bakış açısı ve özgün imgeleriyle kendine has eksenlerindedir. Şair, bizzat kendisi, “Başucu şairlerimden olan Turgut Uyar, iki giriş dizesiyle benim poetikamın yolunu açmış gibidir: *'Halbuki korkulacak bir şey yoktu ortalıkta / Her şey naylondandı o kadar.'* Ben de bu minval üzere yürüdüm hep. Çağın sahte, plastik değerlerine (değersizliklerine) karşı durmaya çalıştım. Metalin soğukluğuna karşı ahşabın sıcaklığını savundum, arayıp durdum en azından.” (s. 193) cümleleriyle açıklamaktadır bu durumu.

Günü gününe tarihlenmeyen bir günlükten notların, anekdotların tazeliği, içtenliği yansımaktadır kitabın pek çok bölümünde. Durum böyle olunca kitap, yazarının alt başlıkta belirttiği gibi hem 'Kişisel Şiir Tarihi', hem de Budak'ın diğer şairlerle, dergilerle iletişimini yansıtmaya ele alınan dönemin ('1970-2008' notu bulunmaktadır bir de alt başlıkta) Türk şiirinin nispeten öznel bir tarihçesi olmaktadır böyle bir iddia taşımaya da. Böylelikle okur, o günlerin Yusufçuk, Üç Çücek, Hakimiyet Sanat gibi dergilerini daha yakından tanırken, Türk Dil Kurumu gibi kurumların işleyişini de öğrenme şansı bulacaktır.

MONA' NIN KADEHİ

Zeynep Ergen' e

*Eski mitolojilerde dolanan bir ruhtur:
Mona' nın kadehi.
Gül nektarı tanrıların, zakkum zehrine karıştığı
yegâne yaşama sebebi.*

Zakkumların ve tanrıların kadehleri
masmavi, bilinen gerçek ki tokuşup sızdıracakları.
Ağlayıp boyarsa geriye kalan ölümsüz
nektardır. Oturulmuş masanın etrafı karanlık,
bütün kadehleri zehirle dolduranları izler.
Aynı sofrada bir söz dolandır
ayağıma: kendi inancıma dönük tüm bekleşimler
selam ederim uzunluğunuza, beklenilmeyen her şey
tuzu çoğaltır vücutta. Bütün gökyüzleri
gibidir zakkum; kendi hapishanesinde büyüyen tanrımın,
hayallerinden sızandır. İlk görüşte garipsenir aşk:
“böylesi büyüü yadırgayanlar biliniz” elindeki kılıcım
yansımada, gidilir de en kötüsü sevilir.
Neden?

Gelmiş-gidilmiş-kimmiş, kapı çalındığında,
-hayır değilmiş, beni ve kendi ilmiğimi yakan,
her yeni sarhoşluk bir yoldan dönüş gibiymiş.
Tüm tanrıların yüzü kızarıken bizi biz yapan,
bir duman gibi ayıran aşkları, yüzmeliyiz,
ayrılıklardır her şeyin ardında kalan. Bölüşük utançlar,
insan utanmaktan başka neye yarar? Zakkumların akıttığı
[zehri
içen tanrıysa, ölüm kimden yana ağlar! Meydanlarda bağırın
türü türü şaklabanlar.

Defnedir her kesik perdenin yırtılışı.
Tanrılar ve daha fazla zakkumun kökü gibi,
kutsaldır sevginin bilinen kucaklar arayışı.
Aynı tarihte şu notu düştüler: “Bugün bir şey olmadı.”
Olmayan
tıklar yolu, yol tıkanır zamanla. Zamanı boşaltmak gerek.
Tanrılar ağlıyor, ağlayan kadından korkarım. Bir kış
[gecesidir

zakkum çiçeği,
ki ben o geceyi hiç unutmadım.
Zakkumlar kanıyor zeus, ra, odin,
sizlere ihtiyacı var aşkların.

Tersine göç eder mi kuşlar? Salkım göğe döner:
“ey kişisi en büyük tanrının!” Gelişlerin güllere benzer.
Her gülün dikenidir, kanına temas eden. Tanrılar,
zakkumlar ve ben
içerlerken sızdırır kanımı güle, kadehlerini tokuşturur:
[şrakkk!

sevgin masmavi uzanıyor göklere, gökyüzünü öğreten
tanrısın sen,
aynı mutluluğu tattıran bu gizli aşkla;

Atlas, atlas!
Mona -sanırım- âşık oldu bana!

ÜÇ KİTABIN “ İLK ON BEŞ YIL ”I YA DA OKURLARA SORULAR)

Hasan EFE

Sonlarına yaklaştığımız 2011’i saymazsak Hilal Karahan’ın 2010’da çıkan üç şiir kitabı on beş yıllık bir süreci kapsar. Kitaplar; *Tepenin Önünde* (1995-2003), Mühür Kitaplığı, 2. bas, Haziran 2010 İstanbul; *Giz ve Sis* (2004), Mühür Kitaplığı, 2.bas, Haziran 2010 İstanbul; *Gecikmiş Mumya* (2005-2010), Mühür Kitaplığı, Haziran 2010 İstanbul.

Başlığın “İlk On beş Yıl...” olması bu sürecin ilk aşaması şeklinde düşünülebilir, şiirlerdeki biçem ve biçem arayışlarının süreceği görülüyor.

Bunu zamana bırakarak kitaplar üzerinde *kısaca* gezinelim.

Karahan üç kitabı kendisiyle içleştirmiş; “iç” ve “im” “göstergeleri”yle.

Sayfalar çevrildiğinde özgeçmiş, kitap künyesi, başlık ve sunu’dan sonraki sayfada kitabın ana ve alt başlıklarını gösteren “içindekiler” bölümü “iç’im’ dekiler” olarak verilmiş. Bu, iki kesme(‘) imiyle ilintilenerek somut- soyut ve terimsel bir algıya çekilmiş. “İç” soyut anlam taşıırken “ben” algı tersinlemesiyle somutlaştırılmış. “im” ise “imge” terimi karşılığını bulur.

Kitaptaki bölüm, başlık ve alt başlıklardan söz edilirken “iç’im’ dekiler” olarak değil, “içindekiler” olarak söz edilecek.

Tepenin Önünde’adlı kitap dört bölüme ayrılmış; *Suyun Köşeleri* (7 şiir), *Tepenin Önünde*(6 şiir), *İç Sözlük* (2 şiir; [bu bölümün, daha önce ayrı bir kitap olduğu göz önünde tutulmalı] buradaki ayırımı, üst başlık olarak görmek gerek, bu üst başlığın altındaki bölümler de ayrı bir şiir olarak yer almaktadır sayfalar arasında.), *Söz Arası* (üç anıştırma-alıntı).

Giz ve Sis’te de dört bölüm görülür; *Çekirge Sevişmeleri* (10 şiir), *Kokular ve Korkular* (2 şiir), *Eski Sesler* (4 şiir), *Söz Arası* (dokuz anıştırma-alıntı).

Gecikmiş Mumya’da altı bölüm görülür; *Sesin İlmekleri* (4 şiir), *Şizofren Tragedya* (3 şiir), *Hendek Musiki Cemiyeti Beraber ve Solo Saz Eserleri* (13 şiir), *Gecikmiş Mumya* (1 şiir), *İç Sözlük-2* (9 şiir, bu bölümdeki alt başlık 2 olarak gösterilmiş. *Tepenin Önünde*’ki bölüm başlığında yer alan *İç Sözlük* numaralandırılmamış, ama alt başlık olarak ayrı bir sayfada *İç Sözlük-1* olarak verilmiş.), *Söz Arası* (9 anıştırma-alıntı) ile noktalanmış kitap.

Tepenin Önünde

Biçim Olarak:

1995-2003 yılları arasında yer alan *bir arayışın* biçim ve içerik çalışmaları.

Birinci bölümdeki (*Suyun Köşeleri*) “veda” göz önüne alınmazsa diğer şiirler anlatımsal ve kurgu ağırlıklı. Şiirlerdeki bazı bölümler *sayılarla* (1/, 2/, 3/...) bazıları da *dizesel* ya da *dize kümeleriyle* birimleştirilmiş.

Şöyle;

“ 1/

münir nurettin’i göğsüne yaslayan vakit
ankara yükünü indirdi akşamın avlusuna
ağaçları alçak gönüllü kılar bu güvenlik
rüzgâr igde dalıyla dokunur algılara

2/

sokaklar

alışkanlığın ördüğü ağ
ekmek kokusu gibi bulur
evlerin yolunu akşam” (Tepenin Önünde, s. 7)

“gece gidip geliyordu aramızda
gidip geliyordu, çağırısın

kayıyla duvar arasıydı ağzın

dışarıda ışıklar yanıp sönüyordu
karanlıkta kabarıyordu kokun”

(Tepenin Önünde, s. 14)

Üç kitapta göze çarpan bir başka biçim, iki çizgi

(– ... –) arasında yer alan dize ve dize öbekleşmeleri.

“– bunu birilerine daha söylemişti,
hatırlamıyordu –” (Tepenin Önünde, s. 18)

“gerçek, buyurgan doğru

– dalları birbirine karışan

ağaçlar daha mı samimi

köklere yayılandan? –” (Giz ve Sis, s. 22)

“– iz misin, biz misin, ses misin, N E’sin??? – ”

(Gecikmiş Mumya, s. 31)

İlk bölümdeki (*Suyun Köşeleri*) tek dizelik *veda*, sonraki bölümün bir ön sezdiricisi olarak yer alır. İkinci bölümde; tek, iki, üç, dört, beş, altı ve yedi dizelik “damıtık” biçimler görülür 73. sayfaya dek. Bundan sonra yer alan “*Bir Günün Özeti*” üst başlıklı şiir, beş *alt başlıkla* sonlanır.

Bu arada biri birimler arasında sayısal bağlamı, diğer ikisi bağımsız, üç şiire yer verilir.

“sevinç

k

e e

suda s n alaz” (Tenin Önünde, s. 69)

Üst başlıklar dışında sözcükler büyük harfle başlar, alt başlık ve dize başlarında küçük harf kullanılmaz. (Yukarı ve alttaki alıntılara bakılabilir, HE)

Tepenin Önünde’ki kitapta yer alan noktalama imleri diğer kitaplardakilere göre daha az. Belli başlıları; kesme imi(‘), üç nokta(...), iki çizgi arası (– ....–), virgül (,), tırnak (“ ”), iki nokta üst üste (:).

Şu noktalama imlerinin kullanıldığı örneklere dikkat çekmek isterim.

“ 6/

herkesin yaşadığı gerçeklik ayrı mekandır: ”

(Tepenin Önünde, s. 41)

Bu dize/şiir *iki nokta üst üste* (:) ile bitiyor. Zaten alt başlığın da sonuncusu.

Bu noktalama imi şiire nasıl bir anlam yükler?

Bir başka özellik;

Dizelerde *özel ad olarak verilen* sözcüklerden (ya da olduğu düşünülen) sonra ulanan ekler kesme imiyle ayrılmış.

“ankara’nın, lakme’yi, ristos’u, yağmur sonrası”

(Tepenin Önünde, s. 15)

Birkaç soru:

-Sözcük *özel ad* ise burada diğer yazım kuralı olan *sözcüğün ilk harfi* niçin büyük kullanılmıyor?

-Şiir özel bir okuma uğraşı isteyip *biricikliği göz önünde tutulursa* o zaman özel adlarda *bir kuralın uyulup diğer kuralın geri tutulduğu* dize kurulumlarında kesme imi kullanılmasa olmaz mı?

-Olmaz ise “Niçin olmaz?”

Bunların yanıtını da okura bırakalım.

(Şiirde biçim ve biçem *özgürlüğü, özgünlüğü* olmalı görüşünü saklı tutuyorum.)

Biçimin İçeriğe Etkisi:

Tepenin Önünde genel olarak bakıldığında *Suyun Köşeleri* üst başlığı kapsamında yer alan; ilk alt başlıklı şiir (*Ankara’da Yağmurlu Bir Akşam*) beş bölümle (Rakamlarla 1/, 2/...)

kurulmuş. İkinci ve diğer alt başlıklı şiirlerde rakamsal bölümler yok.

Bu özellikler, şiirin/şiirlerin algı ve anlamlandırmalarında önemli bir işlev görür, ama bir başka gözle bakılacak olursa, okuma sürecinde *ardillama kavram hızı ve çağrışım zenginliği* sınırlanır.

Bu süreçte *zorlanan şiir algısı* yüzeysel okumanın dışında, şairin biçimlendirerek verdiği *sayısal* ve *sayısal olmayan bölümlendirmelerle* de *yüksek* ya da *düşük çağrışımsal yaratı* uğraşına girer. Bu, zihni yorucu bir devinime sokar ki algı ve çağrışım kopukluğu şiirin bütünlüğünü oldukça zorlar. Sonuçta *sezdirimsel ileti* amaca ulaşmaz.

Her iki biçimle verilen şiir, tek biçimle algılanırsa, şiir amacına ulaşmış olur mu?

Bunları şu alıntılarla açıklayalım.

“4/

tarihin ellerinden tutar
inceliğin gücü

inceldikçe sivrilir
zaferlerin külü

5/

ankara’da, yağmurlu bir akşam
yaşamın ılıdığı mekan

insan her şeye dönüşebilir”

(Tepenin Önünde, s. 8)

“dışarıda ışıklar yanıp sönyordu
karanlıkta kabarıyordu kokun

nasıl da yalnızlık korku olmasa
avucumu soluğumla ısıtıyorum

gece gidip geliyordu aramızda
gidip geliyordu, zamana değmeden”

(Tepenin Önünde, s. 14)

Yukarıda (1/, 2/, 3/. öbekler alınmadı) 4/ ve 5/ rakamlarıyla ayrılmış öbekler asılın (bütün şiirin) *biçimsel ve anlamsal kancalarıdır*. Bunlar bütünde *perçin* olarak düşünülemez. Farklı söyleyecek olursak *her sayısal öbek kendi içinde bir bütün oluşturur*. Böylece okur algı ve anlamlandırmada bu sayısal bölümleri *kancasından* çıkarabilir veya çıkarmayabilir de.

Perçin (bölümsel bütün) olursa *bölümler çıkarılmaz*, çünkü içerik olarak bu bölümler içselleşir.

Metin okuma sürecinde, bu *anlamsal kancalar* (sayısal bölümler), bütün olarak algılama zorunluluğu taşımaz, yani *bölümleri bütünden çıkarma* olanağı vardır.

Diğer alıntı, *sayısal olmayan öbek*, dikkat edilirse metindeki ilk anlamsal sezdirimler alt birimlere doğru *perçinlenerek* iner. Bu nedenle her birim ayrı olarak ele alınarak algı ve anlamlandırma sürecine sokulamaz.

Bunun içindir ki şiirde çok farklı okuma biçimleri okuru şarttır veya onları metinden uzaklaştırır.

Tepenin Önünde ve diğer iki kitapta kullanılan bir başka biçimsel özellik. İki çizgi arası (–...–).

“7/

su bol geldi taş
kayıya dönüştü sözler

– haberi olmadı köklerin – (Tepenin Önünde, s. 34)

2/

güç ve değer

– kireç boyalı evlerde
öfkelerini biriktiren –

fazla hadım iki sevgilidir

dengeler, henüz, bacaklarını tırmanırken
kılıcın kınıyla sevişir (Tepenin Önünde, s. 43)

Metne bütün olarak bakıldığında bu biçimsel özellik birkaç açıdan değerlendirilebilir;

-Şairin şiire müdahalesi,

-“*Bunun da*” söz arasında söylenmesi gerek,

-Üst dize ya da dizelerin eksiltilmiş açıklanması vb gibi.

Burada şöyle bir soru sorulabilir.

“Şiirde algı, çağrışım ve anlamlandırmada ipuçları verilip açıklamalar yapılırsa okura ne kalır?”

Tepenin Önünde, yer alan ilk şiir; “Münir Nurettin Selçuk’tan yola çıkılarak Ankara’da bir akşam, şiirin öznesi üzerindeki hüznü sezdirilir. Ardındaki şiirse bir ayrılışın acısı mesafeli (ya da saygılı-Siz) bir dille öne çıkarılır. Bu, diğer şiirlere anlamsal olarak da yaslanır. *Gece Yarısı Mesajları*’ndaysa şiir dilindeki söylem “*dedim- dedi*”ye varıp tek dizelik *Veda* ile biter bölüm. Bu, (*Veda*) bölüm bütünlüğünde diğer şiirlerin özeti olarak da anlam lan-dırılabilir. Diğer bölümdeki (*Tepenin Önünde*) şiirler daha az dizelerle kurulduğu için daha çok felsefi çağrışımlı *özlüsöz* ya da *deyiş* söyleminindedir. Birkaç şiirde de fizik ve kimya dili görülür.

“5/

insan

kuyruğunu yutan yılan” (Tepenin Önünde, s. 26)

Bu, tümce olarak okunduğunda; “*insan, kuyruğunu yutan yılan (-dir.)*”ya da “*insan, kuyruğunu yutan yılan (-gibi-dir.)*” şeklinde de okunursa yaşamsal bir deneyimin sözü olarak da düşünülebilir.

“4/

su H O yazılsa da

2

okyanus çiyi tanımaz

– uzaktan akrabadır yağmurla –”

(Tepenin Önünde, s. 39)

Son bölüm olarak yer alan *İç Sözlük* (son şiir dışta tutulursa) tek, iki, üç, dört, beş; bir sayısal bölüm ve bir de görsel dökümlü dizelerle oluşmuş. Bu biçimlerin metin başlıkları dize ve dize öbeklerini *sezdirimsel* olarak tanımlar. Bir yerde *bilmeceli-bulmacalı çağrışım*lar olarak da düşünülebilir?

“**evlilik**

birbirine yaslanan iki ağaç

kendi gölgesinde yaslanan” (Tepenin Önünde, s. 55)

“**lakırdı**

ağziyla getirir

çakal leşini yavrusuna” (Tepenin Önünde, s. 64)

Söz Arası; önceki metinlerde bulunan anıştırma, alıntı ve açıklamalar burada belirtilmiş. Bu bölüm kitabın sonunda olmasına karşın *Söz Arası* denmiş. Nedeni, alıntı, anıştır-maların dize ve bölümlerin ya da *Söz* (-lerin) *Ara*(-ların-da)sında yer verilmesidir. Bu, diğer iki kitapta da aynıdır.

Giz ve Sis’de dilsel yoğunluk gözden kaçmaz. *İçe dönük, kutsal kitap* söylemi yer yer öne çıksa da toplumsal yoğunluk geride kalır. Başlık ve metinlerdeki terim kullanımı (tekvin, ex duhul, şizofren...) önceliklere göre artar.

Kitabın son şiirinde yer alan görsel dizim (s. 76) dışında biçim olarak pek değişiklik görülmesi de şu *noktalama*

imlerinin kullanımı (çizgi ve iki nokta üst üste –:), (çizgi ve tırnak –“), (dize başında sözcükten önce iki nokta üst üste[:sabah])gözden kaçmaz!

“ –: yalnız izler hiç benimsemez gerçek,
bundan mı nedir, hiç sevmez insanı –

:hiç yürümez güne,

–gün zamandan sökülen yün iplik
mi ki üzerinden yürüsün? üstelik
terli ve neşeli, sıkılmış
bilgileri göbeğinden kaydırır–”

(Giz ve Sis, s.26)

“3/

–“keşke biraz sevsen beni,” demez kadın,
ağrılıdır, “her şey ne güzel olur.” –

:sabah

kokusunu alıp gider,
yakasını kaldırır adam,

“yağacak...”

kimseler görmez gittiğini
sır saklarsa böcek” (Giz ve Sis, s.27)

İlk kitapta (Tepenin Önünde) sıkça yer alan *tek ve iki dizelik söyleyiş biçim özellikleri*, *Giz ve Sis*'te *alıntı* olarak bölüm ya da dizeler arasına serpiştirilir.

6/

“sevseniz ne güçlü olurum.” (Giz ve Sis, s.53)

Gecikmiş Mumya'da, (ilk iki kitaptaki bütün biçimsel özellikler kullanılmakla kalmaz bunun dışında) *farklı biçimsel metin oluşumları* fazlasıyla öne çıkar. Bu özellikler hem başlık hem de metinlerde yer alır. Dilsel yoğunluk biraz daha belirginleşir. İlk yıllardaki (Tepenin Önünde - Giz ve Sis) içe dönük, mistik ve özsözlü anlatım burada (Gecikmiş Mumya) toplumsal bir içeriğe evrilir. Başlık ve metinlerdeki terim kullanımı (ebrar, suzinak sirto, segâh, şizofren, sülfür, karbon monoksit...) önekilere göre artar.

Başlıklar:

“Zaman, Mekân ve (: Nefes)”

(Gecikmiş Mumya, s. 36)

“KORO (:Hüseyinî Müşterik Taksim)”

(Gecikmiş Mumya, s. 37)

Metinler:

“ 5/

o ne güçlüdür kuşluktan evrene yayılan...

gün ağarır

gölgeler yeniden gövdelere döner:

AŞKTIR SINAYAN!!! ”

(Gecikmiş Mumya, s. 34)

“ **ayrıntıda uzlaşma**

1. a –

2. ay !!!

3. a y r ı ;

4. ayrı n

5. ayrın ‘tı

6. ayrın ‘tıkırtı ”

(Gecikmiş Mumya, s. 72)

“ **yol**

odun → ateş → kor → kül

odun → ateş → alev → alaz

odun → ateş → duman → marsık

:HER YOL ISITMAZ... ”

(Gecikmiş Mumya, s. 75)

(Kitaptaki sözcük aralarındaki oklar dolma kalem ucu gibidir. Bilgisayarında bu simgeler bulunmadığı için çizgili okla [→] gösterdim.)

Üç kitaba genel olarak bakıldığında *sezdirimsel* iletiler biçimsel olarak yer değiştirir. Bu durumda metin çağrışımları zihni, algı sürecinde *etkenleştirir*. Ardıllanan bu biçimsel işlerlelikle algının, yanılısamaya da gireceği olasılığı göz ardı edilmemelidir.

İşte bu nedendir ki, *okur*, *kitap bütünlüğünde metinleri çözmeye çalışırken*, ilk metinle zihni arasındaki bütünsel işlerliği sonraki metinde sağlayamazsa, zihin, hazır olduğu bu yöntemi *de terk eder*. *Ardından bir başka yöntemle verilen metni çözmeye girdiğinde, algı ister istemez ya dağılacak ya da önceki verili biçim ve sezdirimlerden kurtulamayabilecektir.*

(*karşı sayfadan devam* →

)

O, alçakgönüllülük göstererek “Ben şair değilim bu şiir değil” dese de o çok iyi bir şair ve yazdıkları da farklı, yepyeni, özlü... şiirlerdir! Günümüzde yazdığı şiirin şiir olmadığını bilemeyecek kadar kör gözlerin dolaştığı ve kendilerini dev aynasında görenlerin ortamında Haydar Ergülen ne büyük bir alçakgönüllülük gösteriyor büyüklüğüyle hiç böbürlenmeden.

Aşk Şiirleri Antolojisi'nde “klasik, lirik, epik, düzyazı, konuşma, gazete haberi, mektup, radyo konuşması, türkü, nefes, gazel, ironik, eleştirel, telefon konuşması, dize, beyit, dörtlük, rübai, interaktif şiir, bir alfabeden parçalar...” (Yücel Kayıran) bir bütünü oluşturuyor biçim kaygısı gütmeyen.

Aforizmamsı deyişler, dizeler de şiire dahildir onda ve akılda kolayca kalır: “Kimsem yok / gidenim çok”. Burdan şuraya varıyoruz: “Şiir aşktır / çünkü nişanlıdır kelimeleri”.

Aşk şiiri yazması zordur, kabul. Her aşk şiiri okunmaz, yavan gelir. Ama Haydar Ergülen yazdıysa aşk üzerine, mutlaka okunmalıdır.

Ben böyle bir *Aşk Şiiri Antolojisi* daha önce ne duydum, ne de okudum! İşte bunu okudum, okudukça aşkla doldum, aşka yolcu oldum, âşık oldum!

Haydar Ergülen, *Aşk Şiirleri Antolojisi*, Kırmızı Kedi Yayınları, Kasım 2011, 219 sayfa.

AŞK ŞİİRLERİ ANTOLOJİSİ

Gültekin EMRE

“kokulu kelimelerle” övüyor aşkı Haydar Ergülen, uzun uzun, upuzun şiirlerle ve bembeyaz sözcüklerle *Aşk Şiirleri Antolojisi*’nde.

Haydar Ergülen, kendi kendisiyle, bir yandan da okurlarıyla uzun uzun, tatlı tatlı sohbet ediyor, hevesle. Doğaçlama şiir söylüyor sanki. Şiir söyleyen bir dengbeç, o; söylediğini yazılı hale getiren. Söylediklerini can kulağıyla dinleten. Şiirlerle dünyaya, aşka, geçmişine ve gününe bakan, yorumlar getiren usta bir hatip, şiir hatibi! Daldan dala atlayarak şiire varıyor durmadan, dağılır gibi ama dağılmadan, dağıtmadan. Şiirsel kaygıları yokmuş gibi dursa da çok katmanlı, çok kapılı pencereci balkonlu odalı bir şiiri var onun! Kolay okunuyor ama çabucak hazmedilmiyor, sindirmek uzun sürüyor nehirşiirleri, şiirnehirleri!

Onun şiirinde tek bir gökyüzü yok, güneşi de bir değil, çok, pek çok. Onun için şiiri mavi ve o kadar da güneşli.

Haydar’ın şiiri kocaman bir nar, öyle kırmızı ve olgun! İçinde binlerce dize, imge ve şiir! Açıldıkça açılan, yendikçe tatlanan, okundukça çoğalan bir şiir! Aşkın bir değil bin haline, görüntüsüne, yorumuna, imgesine, geçmişine, yüzüne... şiirle yaklaşıyor, bakıyor. “çırılçıplak”tır onun şiiri, süssüz, yalın mı yalın! “ne ölçü ne uyak ne redif ne imge / ne müzik ne ahenk ne ritm ne eda / ne epik ne lirik ne boşluk ne kelime”, öyle yhalın ve hayat dolu! “yağmurlu gelini”dir nişanlandığı şiiri; olduğu gibi. Şiirle onun arasında “bir sessizlik akıyor” gümbür gümbür ve bunu herkes görüyor “güzkursu dizeler”de. Geçmişe “gül” göndererek aşkın hallerini ele alıyor hep nişanlı kalarak şiiriyle, Nar’ıyla, İdil’iyle.

Haziran ayların şahıdır onun şiirinde, şiirlerinin de gözesi, gözdesi: “Kâğıt gibi bir oğlan, pul gibi bir kız / ince mektup Haziran”. Turgut Uyar’ın en sevdiği ay “temmuz”dur “hazirana benzediği için biraz”. Yine Turgut Uyar’ın ayağının “tozuyla girdiği” “mevsim yazdır. Haydar’ın şiirinde ise kış yoktur denemez, vardır ama yaz daha çoktur. Turgut Uyar, “aşk şiiri yazmaktan bıktım” der ya, Haydar ise hiç bıkmaz aşk şiiri yazmaktan ve yeni şiir kitabı *Aşk Şiirleri Antolojisi*’dir. Kendi şiirlerinden bir seçki değil, aşkı tümüyle yücelten, aşkı öven ve aşksız yapılamayacağını şiirleriyle bezeli bir şiirsel sohbet kitabıdır, bu.

Aşk Şiirleri Antolojisi, uzun mu uzun şiirlerden oluşan, zarfı aşk, pulu aşk, kâğıdı aşk, mürekkebi aşk mektup kitabı! Hep gidilen ve hiç geri gelinmeyen, geçmişini de peşinden sürükleyen uzun yolculuklar gibi.

Evet, “Dil varlığın evidir” ama, onda “Dil şiirin rüyası olmak isterdi belki / İdil şiirin kendisi olmasaydı eğer”. Sevdiği kadın onun şiirinin dilidir, şiiridir, imgeler dünyasıdır, şiirlerinin kaynağıdır, esinidir; her şeyidir. Bu kaynaktan doğar o güzel, etkileyici, uzun destan gibi şiirler. Aşkın ve benzersiz “bir alfabenin evlatları”dır onlar. O alfabenin bir başka sac ayağı da “Nar alfabeti”dir. Öyle doğurgan, öyle bereketli, öyle kalıcı, öyle etkileyici, öyle aşk dolu...”Nar için 1000 Tane” şiir yazsa yine azdır, çünkü yazdıkça çoğalır Nar, narlı dizeler, imgeler, şiirler; şiirden şiir, imgeden imge, aşktan aşk doğar, çoğalır, yayılır... “Nar’a başla, kitabı aç, güze yürü / kırmızı düşün iyi huyları / her şeyi narla ölç”. Nar’ı yapamaz, kızına tutkusunu, sevgisini narla ölçer, şiire döker içini hep: “Nar’ı şiirden eski bilirim aşktan da belki / benden çok başkasının şiiri gibi”.

Şair, şiir ve kitap bağlamında tutku, aşk hiç onun gündeminden düşmez: “Bir kitap daha kapanıyor üstüme / kapanan her kitap açılan bir yaradır / eski kitap yenisine açılır / harfler birbirine karışır ve kelimeler / üst üste, cümleler

sökülmez olur, / burada artık bir sessizlik olan yazı / arada bir sayfanın başına yazılır.” Kitaplara sığmayan ne çok şey vardır yaşanan ve öyle kalan ama günü gelince şiire, şaire ve kitaba dökülen, akan! Aşk, bir bakıma ayrılıktır istenmese de. O zaman ne olur? “Ayrılık bir kez tutmaya görsün elinden / yeni bir şiir olmaktan başka ne gelir elden?” Aşk, şair eder, dertli eder insanı, şiirler evi, yuvası, yureği olur aşığın.

Haydar, bir yandan uzun uzun şiir, şiir üstüne ve hayatı kucaklayan sohbetlere dalıp gider, öte yandan da yazdıkları üstüne kısa, özlü açıklamalara girer: “ ‘(Ben galiba şiir yazmaktan sıkılıyorum artık yazarken de / katlanamıyorum şiir yazan kendime, şiirlerin gitgide uzaması da / bundan, kelimelerden de çok sıkıldım, onlarla bir şeyler kurmak / zorunda olmaktan da...)’ ” Orası öyle ama onun şiirleri bir yerde “Türkiye’nin hatıra defteri”dir. Aşktan el alarak uzanır çevresine ve Türkiye’ye. Siyaset yapmaz ama insanın ruhuna merdiven dayar. “Herkesin şiirinde bir Türkiye’dir gidiyor, al benden de bir Türkiye, / beyaz Türkiye, siyah Türkiye, yeşil Türkiye, Kızılbaşlar var bir de / onlarınki iç Türkiye, şiir Türkiye denen bir sokağa mı çıkmış ne, / ben daha evden çıkamadım, şiirin içinden hiç, uzatmadım da başımı / pencereden dışarı, aman, ya Türkiye görürse!” İşte onun Türkiye’si böyledir ne anlarsanız anlayın, ne düşünürseniz düşünün! Ama onun Türkiye’si Cemal Süreya’dır aslında! “Cemal Süreya’yı da bir şehir olarak değil bir semt gibi” sever.

Birden fark eder “aslında hiç bitmeyen şiirler yazmak” istediğini. “üstünde oynamasam, bir daha çalışmasam / aslı da bu olsa temizi de öyle çekip göndersem” dediği. Yani “Rafine olmasa, estetik müdahale, plastik endişe, / bir hammadde olarak, işlenmemiş, kaba haliyle / saf şiir, şişman şiir, uzun şiir, gevşek şiir, sıkıcı şiir, bol şiir, / dar şiir, sarkmış şiir, zayıf şiir, eski şiir, geçkin şiir, yaşlı şiir, / arkaik şiir, vakitsiz şiir, hatta uykusu gelmiş şiir...” Bu saydıkları onun şiirinin rüzgârının yanından bile geçemez. Öyle sıkı ve ustaca kotarılmış, kurgulanmış bir şiirdir kolay yazılmış edası taşısa da. Kolay okunan ve bir çırpıda yazılmış şiirler değil mi en zor yazılan, üstünce çok çalışılan? Böyle olunca, yani çok çeşitli ve çok çalışılmış “dünya şiirinde bahçesidir” elbette, hem de sınıksız. Onun şiirinde akıp giden sözcükler, kendini hemen ele veren hayata bağlılık ve derin felsefe... kimin gözünden kaçabilir!

Onun dizelerine şiir yağmurları iner. “belki de suyun gezgin halidir yağmur / dünyagörmüş, deryageçmiş, denizgezmiştir / yağmur birazda eski arkadaşların yağmasıdır / eski şehirler, eski anılar, eski sevgililer yağar” “İzmir Radyosu”, “İstanbul Radyosu”, “Ankara Radyosu” konuşmaları yağmur gibi yağıyor konuşa konuşa şiire, hayatımıza, geçmişimize, eski yeni aşklarımıza... Sonuçta şöyle bir aşk şiiri, “türküsü” çıkar yağmurun yağmasından: “İnsan sevdiğine yağar / gül olur / yağmur sevdiğine yağar / kül olur / mektup sevdiğine yağar / pul olur / şiir sevdiğine yağar / dil olur”. Şiir nedire güzel bir yanıt olabilir şu dizeler: “Bana kalırsa şiir de bilmiyor şiiri / şiir de ne olduğunu bilmiyor şiiri / şiir şiirde ne olduğunu bilmiyor / belki de şiir şiiri bilmemektir”. Uzun bir yolculuğun izlerini, izlenimlerini, düşlerini, görüntülerini yansıtarken Haydar Ergülen, bir yandan da şiir ve şiiri üstüne düşüncelerini sesli, yazılı dile getiriyor. “şiiri sevin öyle sevin ki / sözcüklerinin başı dönsün”. “Bir Şiir Yalnızca Bir Şiir midir?” gelin de bu soruyu yanıtlayın! “rastlantıdan çok tesadüfe” inanır şiirde, öyle görünür ama şiiri üstüne ne kadar çalıştığını kim bilebilir ki? Son şiirleri de “sanki açıklaması gibi eski şiirleri”nin “ya da pekiştirmesi gibi diyelim bazı” dizelerinin. Onun her yazdığı şey “biçimini belirliyor / biri ‘konuşma şiiri’ oluyor ve konuşuyor / tıpkı bunun da bir ‘tesadüf şiiri’ olduğu gibi, / tesadüfî şiir, tesadüfen şiir, tesadüflerin şiiri,” Kendisini “melez gibi” hisseder Haydar Ergülen tesadüfen: Uyuğu “göçmen”, mezhebi “melez”dir. (← *Devamı karşı sayfada*)

OYA- AY

Sinirlerini yorma kaşlarında gezinirken
Çatık çatık da bakma
Kırpıkların ışıklarla da karışmış
Çözemiyorum
Gözlerine girdim çıkamıyorum.
Bil bakalım ay var mı odamda?
Var var ya!
Sıkıntıyla örülen ovaya
Niye bağladın günlerini
Öz sevgini yap çeyizini
Bu oya teli,
Bu aşk teli,
Gözümden geçiyorlar deli deli..
Aşk oyasına,
Bir yumaktır ay
Oy Ay! Oy Ay!
Bir türküdür sevdalar.

*Çanakkale, 1958
Bursa, 1990*

DÜR – AY

Ve çekip gideceğim
Sen bekleyeceksin... Bekleyeceksin...
Bir şey söylemeyecek çevrendekiler
Yalnız bu tarafı gösterecekler
Başın önünde kıyılarda
gezeceksin her gün...
Niçin niçinlere açacaksın
mendil kalbini.
Bu kıyılarda kuruttuğun
ıslak aşk rüyalarına bağlanma
Gösterilen parmakların ucunu hatırla
Gel susma yarışı yapalım
En çok susan,
En çok sevendir.
Ama geceleri sen üşürsün kıyıda.
Anılar bile serinleşir orada
Bir mendildir anılar;
iç çekmelerini, gözyaşları toplar.
Klaranlık ellerin uzanışını hatırla,
Anılarla mendilleşen ayı
Dür – Ay cebine koy

*Çanakkale, 1958
Bursa, Mayıs 1990*

ENKAZ

yedi nokta iki
beş nokta altı
sayılar istatistikler
yetkililerin dilinde
spikerlerin gazete puntolarının ağzında
çekip çekiştirilen lastik
oysa acı
oysa yüreği ezen demir gülle

ne diyor
üst üste
doğudan yükselen çılgılık

doğudan ışıktan önce yükselen çılgılık
ne diyor
van dünya vay dünya
ellerin koynunda kal dünya
duyan da var
duymayan da

bir yanda depremin enkazı
bir yanda
yetkililer spikerler sayılar istatistikler
diller ağızlar
her gün altında kaldığımız enkaz

Suat Kemal ANGI**HAZAR AKADEMİSİ**

Ben ağacım. Aramızda kalsın. Kalbini ikiye böldüğüm
günahkârların bilgeliğine ortağım. O çocuk, cesaretini çöle
borçlu yangın. Sen de kuşsun. Diğer kuşlar gibi, ter içinde.
Sevişen göğüslerin, çocuğun ve benim üzerimden uçarsın.

KUTUP ÇİÇEĞİ

İnime girdi. Elinde bir kasap bıçağı. Sahiciydi.
Direnmek istedim. Çünkü hava güzeldi.
Ve ben bir kemiktim sadece. Uykusuz, is içinde.
Oysa sudan bile güzeldi. Uzandım soğuk dizlerine.
Derimi yüzdü ustaca. Kendim için değil, dostum,
hayvanlar için dedi. Hangi hayvanlar dedim?
Kuzeyde bir ülke adı söyledi.

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Yayın Danışmanları	: İhsan Üren, Gültekin Emre, Serdar Ünver, Yalçın Oğuz.	Posta Çeki	: Ramis Dara adına açılmış 6025702 numaralı hesap.
Yayın adresi	: Oğuz Eczanesi Atatürk Caddesi 101 / B Osmangazi – BURSA	Banka hesabı	: Ramis Dara adına Finansbank Fomara Şubesindeki 21329696 numaralı hesap.
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Tülay Elal Muş (Barış Mah. Adalet Sok. Adaletkent Sitesi H Bl. D: 3 Nilüfer – BURSA)	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalızâde Cad. 7/27 Setbaşı – BURSA
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami – BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

